

Силабус курсу

Екологічний менеджмент на підприємстві

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Освітньо-професійна програма «Підприємництво та торгівля»

Рік навчання: III

Семестр: 6

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

д.с.-г.н., проф. Гайда Юрій Іванович

Контактна
інформація

haydshn@ua.fm , +380972283534

Опис дисципліни

Метою дисципліни є вивчення теоретичних положень менеджменту довкіллям підприємства, освоєння основних підходів до екологічно свідомого управління виробництвом та етапів побудови системи екологічного менеджменту для забезпечення сталого розвитку промисловості і суспільства.

Структура курсу

№з/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1	1. Передумови та сутність екологічного менеджменту на підприємстві	Знати цілі і завдання екологічного менеджменту на підприємстві	Тести
2	2. Екологічний менеджмент: стандартизація, сертифікація	Знати стандарти екологічного менеджменту	Тести
3	3. Підприємство і довкілля	Уміти ідентифікувати екологічні ризики діяльності підприємств, установ і організацій	Тести, кейси
4	4. Природоохоронна діяльність промислових підприємств	Уміти формувати план природоохоронних заходів на підприємстві	Тести
5	5. Система екологічного менеджменту на підприємстві	Знати структуру системи екологічного менеджменту на підприємстві	Тести

6	6. Передумови впровадження, планування системи екологічного менеджменту на підприємстві	Уміти оцінювати передумови і здійснювати планування системи екологічного менеджменту на підприємстві	Тести
7	7. Впровадження, сертифікація і аудит системи екологічного менеджменту	Знати етапи впровадження, сертифікації і аудиту системи екологічного менеджменту на підприємстві	Тести, кейси
8	8. Особливості управління екологічними інвестиційними проектами на підприємстві	Уміти здійснювати аналіз екологічних інвестиційних проектів на підприємстві	Тести
9	9. Екологічна безпека держави як важлива складова національної безпеки	Знати роль екологічної безпеки у загальній національній безпеці країни	Тести
10	10. Екологічні наслідки агресії росії проти України	Вміти оцінювати та визначати шляхи усунення екологічних наслідків військової агресії росії проти України на рівні підприємства	Тести

Літературні джерела

1. Алєйник В. Г., Білоусов М. В., Черненко Д. О., Григор'єва Л. І. Екологічні наслідки російської агресії проти України в 2022-2023 роках (прикладні та комунікативні аспекти). *Environmental and Radiation Safety*. Vol. 1, (1). 2023. 12-18.

2. Білявська Ю. В., Мінаков О. В. Формування екологічного менеджменту на підприємстві //Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». 2020. №. 37. С. 24-28.

3. Буканов Г. Екологічний менеджмент як еколого-центристська система державного управління //Наукові перспективи (*Naukovі perspektivi*). – 2020. – №. 4 (4). 18-29.

4. Гулик Т. В. Етапи впровадження системи екологічного менеджменту на підприємстві. Матеріали XVII Всеукраїнської наукової on-line конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених з міжнародною участю «Сучасні проблеми екології». 2021. С. 131.

5. Копанчук В. О. Екологічна безпека як складова національної безпеки України: сучасні концепції та підходи. Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. – 2020. – №. 2. – С. 97

6. Лєсь А. В., Ращенко А. В., Фітєсов А. М. Ефективність системи екологічного менеджменту на підприємствах лісопромислового комплексу //Агросвіт. 2020. №. 19-20. С. 69-74.

7. Минич Ю., Суржик Ю. Впровадження екологічного менеджменту на підприємствах //Молодий вчений. 2021. №. 9 (97). С. 57-60.

8. Харчишин, В. М., Бітюцький, В. С., Мельниченко, О. М., Веред, П. І. (2022). Екологічний менеджмент: методичні вказівки для виконання практичних робіт. БНАУ. 27 с.

9. Anderson D.A. *Environmental Economics and Natural Resource Management*. Fifth edition. Routledge. 2020. 428 p.

10. Atencio G. *Integrated Management System (ISO 45001, 14001 and 9001): a practical case study for*

occupational health and safety, environmental protection and quality. 2021.

11. Dathe T. at al. Corporate Social Responsibility (CSR), Sustainability ana Environmental Social Governance (ESG): Approaches to Ethical Management (Management for Professijns). 2022. 351 p.

12. [Regulation \(EC\) No 1221/2009 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 on the voluntary participation by organisations in a Community eco-management and audit scheme \(EMAS\), repealing Regulation \(EC\) No 761/2001 and Commission Decisions 2001/681/EC and 2006/193/EC](#)

13. Dharkar K. at al. ISO 14001:2015.Environment management system: pictorial pocket book. 2020.

14. Will M. An Operations Guide to Safety and Environmental Management System (SEMS).2020.

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Екологічний менеджмент на підприємстві» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання як: поточне опитування та тестування; аналітичні звіти, доповіді за темою заняття; оцінювання результатів модульного контролю; презентація групових проєктів в рамках виконання завдань з тренінгу; оцінювання результатів самостійної роботи; студентські виступи на науково-практичних конференціях.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Для виконання усіх видів завдань та проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни, про які викладач повідомляє студентів на початку вивчення дисципліни. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих або електронних джерел інформації під час проведення поточного контролю знань та модульного контролю заборонено. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами; йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час виконання практичних завдань, у яких передбачається проведення аналітичних розрахунків.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання закордоном, закордонне стажування, карантин, воєнний стан) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу та з дозволу дирекції факультету. Для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком, поточне оцінювання проводиться під час консультацій та шляхом виконання завдань в системі Moodle.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту, наступним чином:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40%	40%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота

Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час практичних занять за темами 1-10 (кожен здобувач оцінюється не рідше як раз на два заняття).	Підсумкова оцінка за виконання модульних завдань за змістовими модулями 1 та 2 в системі Moodle.	Оцінка, отримана за результатами виконання завдань, винесених на тренінг.	Оцінюється за результатами виконання та презентації наскрізного завдання.
--	--	---	---

Шкала оцінювання студентів:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	<i>Відмінно</i>	A (відмінно)
85-89	<i>Добре</i>	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	<i>Задовільно</i>	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35–59	<i>Незадовільно</i>	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)